

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد (MS.c.)، اقتصاد بهداشت

عنوان

بررسی تاثیر جهش پولی نرخ ارز بر ارزش افزوده بخش سلامت بین سالهای

۱۳۶۰ تا ۱۳۹۰

توسط: مرضیه منتظری

استاد راهنما: دکتر محسن بارونی

استاد مشاور: دکتر سیدعبدالمجید جلالی

سال تحصیلی ۹۴-۹۳

چکیده

مقدمه و هدف: یکی از مباحث مهم در اقتصاد کلان، رابطه‌ی بین شوک‌های پولی و نوسانات نرخ ارز در قالب تئوری جهش پولی نرخ ارز است. یکی از مشکلات مهم برای بخش‌های مختلف کشور، ریسک ناشی از نوسانات نرخ ارز می‌باشد و از آنجایی که بخش بهداشت و درمان کشور هنوز وابستگی زیادی به کالاها و خدمات خارجی دارد، بنابراین کاملاً طبیعی است که هزینه تمام شده کالاها و خدمات بهداشتی و درمانی تحت تاثیر این نوسانات نرخ ارز قرار گیرند. لذا این مطالعه به بررسی تاثیر جهش پولی نرخ ارز بر ارزش افزوده بخش سلامت در سال‌های بین ۱۳۹۰-۱۳۶۰ خواهد پرداخت.

مواد و روشها: این مطالعه از نوع مطالعه سری زمانی می‌باشد. در این پژوهش داده‌های مورد نیاز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و بانک جهانی به صورت سالیانه و طی دوره زمانی ۱۳۹۰-۱۳۶۰ جمع آوری گردیدند. در مطالعه حاضر، جهش پولی نرخ ارز با استفاده از داده‌های نرخ ارز حقیقی، حجم پول، اندازه دولت و نسبت صادرات و واردات به تولید ناخالص داخلی با استفاده از مدل خود رگرسیون برداری (VAR) و مدل تصحیح خطای برداری (VECM) برآورد می‌شود و در ادامه به منظور بررسی تاثیر جهش پولی نرخ ارز بر ارزش افزوده بخش سلامت، جهش پولی نرخ ارز به همراه سایر متغیرها از قبیل اندازه دولت، موجودی سرمایه بخش سلامت، جمعیت فعال و نرخ تورم در مدل ارزش افزوده بخش سلامت به کار گرفته می‌شود و در نهایت مدل نهایی نیز با استفاده از روش VAR و VECM برآورد می‌شود.

یافته‌ها: بدین منظور در بخش اول این مطالعه ابتدا با استفاده از روش VAR و VECM اثر یک شوک انبساطی پولی بر نرخ ارز مورد بررسی قرار گرفت و مشاهده شد که در قالب مدل جهش پولی نرخ ارز، نرخ ارز پس از یک شوک انبساطی پولی، به سطحی بالاتر از مقدار بلندمدت خود جهش می‌کند و در بلندمدت تعدیل می‌شود و در سطحی بالاتر از سطح اولیه خود قرار می‌گیرد. سپس با بکارگیری مدل VAR و VECM به تاثیر جهش پولی نرخ ارز بر ارزش افزوده بخش سلامت پرداخته شد، نتایج این بخش نیز حاکی از آن بود که افزایش جهش پولی نرخ ارز تاثیر مستقیمی بر ارزش افزوده بخش سلامت دارد.

نتیجه گیری: نتایج بدست آمده بیانگر آن است که در کوتاه مدت حجم پول تاثیر مستقیمی بر نرخ ارز واقعی داشته است. همچنین بر اساس نتایج به دست آمده برای تاثیر این جهش بر ارزش افزوده بخش سلامت، نتایج نشان

ب

داد که متغیر جهش پولی نرخ ارز تأثیر مستقیم و معناداری بر ارزش افزوده بخش سلامت داشته، به این معنی که با افزایش جهش پولی نرخ ارز به علت اینکه درآمد دولت افزایش پیدا کرده پس دولت به این بخش خدمات بیشتری را ارائه می‌کند پس ارزش افزوده بخش سلامت بهبود پیدا می‌کند.

واژه‌های کلیدی: شوک‌های پولی، جهش پولی نرخ ارز، اقتصاد ایران، ارزش افزوده بخش سلامت

Abastrac

Background: One of the main issues in macroeconomics is the relationship between monetary shocks and fluctuations of currency rate in the form of mutation theory of over shooting. On the other hand, one of the main problems in different sections of the country is the risk of exchange rate fluctuations. Because of the dependence of country's health sector on foreign goods and services, the final cost of health care sections is under influence of exchange rate. So, one of the tools for achieving the economic goals, is monetary policies. If not managed correctly, monetary policies will led to an increase in money supply and currency exchange rate jumps that in turn can affect the health section. The aim of this study is to investigate the effect of currency exchange rate on value jumps of Health Section during years of 1981 to 2011 in Iran.

Material and Methods: This study is a time series study. In this study, the required data have been collected on an annual basis from the Bank of the Islamic Republic of Iran and the World Bank period 1981-2011. First, over shooting was calculated by using data from the real exchange rate, money supply, government size and the ratio of exports and imports to GDP through a VAR and VECM method. Then, in order to assess the impact of over shooting on value added of health section, over shooting was applied with other VARiables such as the government size, capital of the health section, the active population and the rate of inflation in the model. Finally, VAR and VECM were used to estimate the final obtained model.

Results: For this purpose, in the first part of this paper, vector regression model (VAR) and vector error correct model (VECM) were used to evaluate an expansionary monetary shock on the exchange rate. It was found that in over shooting model, the exchange rate after a monetary expansionary shock reaches to a level higher than its long- term level and then is adjusted in the long -term to its initial level. In the next step, vector regression model (VAR) and vector error correct model (VECM) were used to estimate the impact of over shooting on value added for health section paid. The results also showed that the increase of monetary mutation of exchange rate has a direct impact on value added of health section.

Conclusion: The findings of this study prove the existence of over shooting in Iran and also show that there is a direct and significant impact of over shooting on value added in health section.

Kerman University of Medical Science

Faculty of Management and Medical Information

In Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree MS.c.

Title:

**The Effect over shooting on value Added for Health sector in Iran: 1981-
2011**

By

Marzie montazeri

Supervisor:

Dr. Mohsen Boroni

Advisor:

Dr. Sayyed Abdolmajid Jalaei

Year: 2016